P7_TA(2014)0430

Europos Parlamento ir nacionalinių parlamentų santykiai

2014 m. balandžio 16 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl Europos Parlamento ir nacionalinių parlamentų santykių (2013/2185(INI))

Europos Parlamentas,

– atsižvelgdamas į Europos Sąjungos sutartį (ES sutartį), ypač į jos preambulę, 4 straipsnio 3 dalį (lojalus Sąjungos ir valstybių narių bendradarbiavimas), 5 straipsnį (kompetencijos suteikimas ir subsidiarumo principas), 10 straipsnio 1 dalį (atstovaujamoji demokratija) ir 2 dalį (atstovavimas ES piliečiams) bei 12 straipsnį (nacionalinių parlamentų vaidmuo),

– atsižvelgdamas į Protokolą Nr. 1 dėl nacionalinių parlamentų vaidmens Europos Sąjungoje, ypač į jo preambulę ir II antraštinę dalį „Tarpparlamentinis bendradarbiavimas", ir į Protokolą Nr. 2 dėl subsidiarumo ir proporcingumo principų taikymo, pridedamus prie Lisabonos sutarties,

– atsižvelgdamas į savo 1997 m. birželio 12 d. rezoliuciją dėl Europos Parlamento ir nacionalinių parlamentų santykių[1], 2002 m. vasario 7 d. rezoliuciją dėl Europos Parlamento ir nacionalinių parlamentų ryšių vykdant Europos integraciją[2] ir 2009 m. gegužės 7 d. rezoliuciją dėl Europos Parlamento ir nacionalinių parlamentų santykių plėtojimo pagal Lisabonos sutartį[3],

– atsižvelgdamas į savo 2014 m. vasario 4 d. rezoliuciją „ES reglamentavimo kokybė, subsidiarumas ir proporcingumas. 19-oji ataskaita dėl geresnės teisėkūros (2011 m.)[4]",

– atsižvelgdamas į Ryšių su nacionaliniais parlamentais pagal Lisabonos sutartį iniciatyvinės grupės 2011 m. gruodžio 20 d. galutines rekomendacijas,

– atsižvelgdamas į Komisijos metines ataskaitas dėl Europos Komisijos ir nacionalinių parlamentų santykių, ypač į 2012 m. ataskaitą (COM(2013)0565),

– atsižvelgdamas į Europos Sąjungos parlamentų pirmininkų konferencijų, surengtų įsigaliojus Lisabonos sutarčiai[5], ypač vykusių Varšuvoje 2012 m. ir Nikosijoje 2013 m., išvadas,

– atsižvelgdamas į Europos Sąjungos parlamentų Europos reikalų komitetų konferencijos (pranc. COSAC) posėdžių, vykusių po Lisabonos sutarties įsigaliojimo, indėlį ir šių posėdžių, visų pirma Vilniuje vykusio L COSAC posėdžio, išvadas, taip pat COSAC du kartus per metus skelbiamas ataskaitas[6],

---

1 OL C 200, 1997 6 30, p. 153.
2 OL C 284 E, 2002 11 21, p. 322.
3 OL C 212 E, 2010 8 5, p. 94.
4 Priimti tekstai, P7_TA(2014)0061.
5 http://www.ipex.eu/IPEXL-WEB/euspeakers/getspeakers.do
6 http://www.cosac.eu/

– atsižvelgdamas į COSAC 20-osios pusmečio ataskaitos dalį, skirtą ES demokratinio teisėtumo, nacionalinių parlamentų vaidmens, taip pat politinio dialogo klausimams ir 2014 m. Europos Parlamento rinkimams,

– atsižvelgdamas į nacionalinių parlamentų indėlį COSAC pirmininkų posėdžio, surengto Graikijos parlamente Atėnuose 2014 m. sausio 26–27 d., metu,

– atsižvelgdamas į Tarpparlamentinio bendradarbiavimo Europos Sąjungoje gaires, 2008 m. liepos 21 d. priimtas Lisabonoje vykusioje ES parlamentų pirmininkų konferencijoje,

– atsižvelgdamas į išvadas, priimtas tarpparlamentinėse bendros užsienio ir saugumo politikos (BUSP) ir bendros saugumo ir gynybos politikos (BSGP) konferencijose, įvykusiose 2012 m. rugsėjo 9–10 d. Pafose (Kipras), 2013 m. kovo 24–26 d. Dubline (Airija) ir 2013 m. rugsėjo 4–6 d. Vilniuje (Lietuva), taip pat į 2013 m. spalio 16–17 d. Vilniuje (Lietuva) įvykusios tarpparlamentinės ES ekonomikos ir finansų valdymo konferencijos, surengtos kaip numatyta Sutarties dėl stabilumo, koordinavimo ir valdymo ekonominėje ir pinigų sąjungoje 13 straipsnyje, indėlį,

– atsižvelgdamas į savo 2013 m. gruodžio 12 d. rezoliucijas dėl daugiapakopio valdymo Europos Sąjungoje konstitucinių problemų[1] ir dėl Europos Parlamento santykių su institucijomis, atstovaujančiomis nacionalinėms vyriausybėms[2],

– atsižvelgdamas į bendrą pirmininkų H. Van Rompuy, J. C. Junckero, J. M. Barroso ir M. Draghi 2012 m. gruodžio 5 d. ataskaitą „Siekis sukurti tikrą ekonominę ir pinigų sąjungą“,

– atsižvelgdamas į Europos Vadovų Tarybos 2012 m. gruodžio 13 ir 14 d., 2013 m. spalio 24 ir 25 d. bei 2013 m. gruodžio 19 ir 20 d. susitikimų išvadas,

– atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 130 straipsnį,

– atsižvelgdamas į savo 2014 m. kovo 13 d. rezoliuciją dėl Lisabonos sutarties nuostatų dėl Europos Parlamento įgyvendinimo[3],

– atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 48 straipsnį,

– atsižvelgdamas į Konstitucinių reikalų komiteto pranešimą (A7-0255/2014),

A. kadangi dabartinė Europos Sąjungos institucinė struktūra ES sutartyje apibrėžta kaip vienas įsteigiant Europos Bendrijas pradėto vis glaudesnės sąjungos kūrimo proceso etapų;

B. kadangi, vadovaudamosi lojalaus bendradarbiavimo principu, Sąjunga ir valstybės narės gerbia vienos kitas ir teikia savitarpio pagalbą vykdant sutartyse nustatytus uždavinius, taip pat valstybės narės padeda Sąjungai įgyvendinti jai keliamus uždavinius ir netaiko jokių priemonių, kurios galėtų sutrukdyti siekti Sąjungos tikslų;

---

1 Priimti tekstai, P7_TA(2013)0598.
2 Priimti tekstai, P7_TA(2013)0599.
3 Priimti tekstai, P7_TA(2014)0249.

C. kadangi ES sutarties 12 straipsnyje nacionalinių parlamentų lojalaus bendradarbiavimo principas sustiprintas nurodant, jog jie aktyviai prisideda užtikrinant gerą Sąjungos veikimą;

D. kadangi Sąjungos kompetencijos ribos apibrėžiamos vadovaujantis jų suteikimo principu, o kompetencijos įgyvendinimas grindžiamas subsidiarumo bei proporcingumo principu ir kadangi visos ES institucijos kartu su nacionaliniais parlamentais prižiūri, kad rengiant teisės aktus būtų laikomasi subsidiarumo principo;

E. kadangi demokratinį teisėtumą ir atskaitomybę privalu užtikrinti visais lygmenimis, kuriais priimami ir įgyvendinami sprendimai, taip pat šiems lygmenims tarpusavyje sąveikaujant;

F. kadangi Sąjungos veikimas grindžiamas atstovaujamąja demokratija ir dvejopu demokratiniu teisėtumu, kylančiu iš tiesiogiai piliečių renkamo Europos Parlamento ir valstybių narių, kurioms Taryboje atstovauja jų vyriausybės, savo ruožtu demokratiškai atskaitingos savo nacionaliniams parlamentams ir piliečiams;

G. kadangi Europos Parlamentas ir nacionaliniai parlamentai (kiekviena institucija pagal jai priskirtą sritį) yra du Europos Sąjungos demokratinio teisėtumo užtikrinimo ramsčiai: EP – kaip institucija, kurioje piliečiams tiesiogiai atstovaujama Sąjungos lygmeniu, o nacionaliniai parlamentai – kaip nacionalinės institucijos, kurioms tiesiogiai atskaitingos šalių vyriausybės, savo ruožtu atstovaujamos Taryboje;

H. kadangi ES teisės aktų leidimo sistemoje nacionaliniai parlamentai vis dėlto yra ne „tretieji rūmai“, o veikiau priemonė, padedanti užtikrinti Sąjungos „antrųjų rūmų“, t. y. Tarybos, atskaitingumą;

I. kadangi dera palaikyti šį konstruktyvų nacionalinių parlamentų požiūrį, išreikštą jiems pateikiant tokius indėlius;

J. kadangi nacionaliniai parlamentai turėtų sukurti tvirtas ir darnias su ES susijusias struktūras siekdami sutvirtinti ryšius su Europos Sąjungos institucijomis ir įgyti daugiau patirties klausimais ES reikalų srityje;

K. kadangi dabartiniu integracijos etapu nacionaliniai parlamentai atlieka konkretų specialų vaidmenį didindami informuotumą apie ES valstybėse narėse ir priartindami piliečius prie Europos;

L. kadangi tarpparlamentinis bendradarbiavimas gali atlikti labai svarbų vaidmenį skatinant ES integracijos procesą sudarydamas galimybes keistis informacija, bendrai gilinantis į problemas, vykdyti abipusiai naudingą dialogą ir sklandžiau perkelti ES teisės aktus į nacionalinę teisę;

M. kadangi, įsteigus tarpparlamentinę BUSP ir BSGP konferenciją, tarpparlamentinę konferenciją dėl ekonomikos valdymo ir sustiprinus tarpparlamentinių komitetų susitikimų, kaip geriausios bendradarbiavimo priemonės, vaidmenį, COSAC turėtų likti forumu, kuriame reguliariai keičiamasi nuomonėmis, informacija ir geriausia patirtimi praktinių parlamentinės kontrolės aspektų srityje;

N. kadangi į Europos Komisijos užmegztą politinį dialogą su nacionaliniais parlamentais, kuris itin sustiprintas per Europos ekonominės politikos koordinavimo semestrą, turi labiau įsitraukti Europos Parlamentas, visų pirma turint omenyje Europos Parlamento ir nacionalinių parlamentų sprendimų savitarpio priklausomybę;

O. kadangi Darbo tvarkos taisyklių pakeitimuose atsižvelgta į Lisabonos sutarties nuostatas dėl nacionalinių parlamentų vaidmens ES;

P. kadangi reikia atkreipti dėmesį į vaidmenį, kurį šiuo metu atlieka Europos Sąjungos parlamentų pirmininkų konferencija vykdant tarpparlamentinį bendradarbiavimą;

I. Nacionaliniai parlamentai ir Sąjungos demokratinis teisėtumas

1. palankiai vertina tai, kad sutartyse numatytos nacionalinių parlamentų teisės ir pareigos jiems padės aktyviai prisidėti prie tinkamo Sąjungos veikimo; laikosi nuomonės, kad šios teisės ir pareigos turi būti siejamos su:

   a) aktyviu dalyvavimu sprendžiant ES reikalus (įgaliojimai ratifikuoti sutartis, dalyvavimas ES sutarties 48 straipsnyje minimame konvente, nacionalinės vyriausybės veiklos kontrolė, subsidiarumo principo laikymosi kontrolė, teisė paprieštarauti teisės aktui išimtinėmis aplinkybėmis, ES teisės perkėlimas į nacionalinę teisę);

   b) politiniu dialogu (tarpparlamentinis bendradarbiavimas, keitimasis informacija su ES institucijomis, visų pirma Europos Parlamentu);

2. pažymi, kad dvejopas ES teisėtumas – kaip piliečių sąjungos ir valstybių narių sąjungos – ES lygmeniu įgyvendinamas teisėkūros srityje, dalyvaujant Europos Parlamentui ir Tarybai; laikosi nuomonės, jog siekiant, kad valstybėms narėms Europos Sąjungoje būtų atstovaujama vienalytėje visiškai demokratinėje plotmėje, nacionalinės vyriausybės savo poziciją Taryboje turėtų reikšti tinkamai atsižvelgdamos į savo šalių parlamentų požiūrį – taip būtų stiprinamas demokratinis Tarybos pobūdis;

3. pabrėžia, kad reikiamas teisėtumas ir atskaitomybė turi būti užtikrinami nacionaliniu ir ES lygmenimis atitinkamų nacionalinių parlamentų ir Europos Parlamento; primena 2012 m. gruodžio mėn. Europos Vadovų Tarybos susitikimo išvadose nustatytą principą, kad „viso proceso metu bendras tikslas tebėra užtikrinti demokratinį teisėtumą ir atskaitomybę sprendimų priėmimo ir įgyvendinimo lygiu“;

4. teigiamai vertina nacionalinių parlamentų veiksmus, kurių šie ėmėsi, kad:

   a) siekdami didesnio nuoseklumo, gerintų politikos krypčių nustatymo ir kontrolės priemones;

   b) ministrams ir valstybių narių vyriausybėms pateiktų išankstines gaires, susijusias su jų darbu Taryboje ir Europos Vadovų Taryboje pagal savo nacionalines konstitucines sistemas;

   c) kontroliuotų nacionalinių vyriausybių ir ministrų poziciją Taryboje ir Europos Vadovų Taryboje pagal savo nacionalines konstitucines sistemas;

   d) atliktų veiksmingą vaidmenį teikiant gaires ir kontroliuojant direktyvų ir reglamentų

įgyvendinimą;

e) skatintų Tarybą didinti skaidrumą svarstant teisėkūros procedūra priimamus aktus, ypač parengiamuoju teisėkūros proceso etapu, kad Europos Parlamento ir Tarybos gaunama informacija būtų nuoseklesnė;

f) įvertintų Europos Parlamento komitetų ir nacionalinių parlamentų komitetų santykius;

5. pripažįsta Europos Parlamento ir nacionalinių parlamentų komitetų atliekamą vaidmenį ES teisėkūros procese;

6. todėl apgailestauja dėl nepakankamo tokių svarstymų skaidrumo ir informacijos srauto tarp Europos Parlamento ir Tarybos nenuoseklumo; ragina Tarybą taikyti tokius pat skaidrumo standartus kaip Parlamentas, ypač rengiant teisėkūros procedūra priimamus aktus;

7. mano, kad dėl nepakankamo svarstymų, ypač teisėkūros procedūra priimamų aktų svarstymo, Taryboje skaidrumo vyriausybėms sunku būti realiai atskaitingoms savo šalių parlamentams;

8. pažymi, kad iki šiol, kontroliuojant kaip laikomasi subsidiarumo principo, buvo du kartus pasiektos Protokolo Nr. 2 7 straipsnio 3 dalyje numatytos ribos; primena, kad išankstinio įspėjimo dėl subsidiarumo principo nesilaikymo mechanizmo tikslas yra ne stabdyti ES sprendimų priėmimo procesą, o gerinti Sąjungos teisėkūros kokybę visų pirma užtikrinant, kad ES veiktų neviršydama savo kompetencijos ribų;

9. todėl laikosi nuomonės, kad nacionalinių parlamentų ir ES institucijų atliekama subsidiarumo principo laikymosi priežiūra yra ne perdėtas apribojimas, o nacionalinių parlamentų kompetencijos užtikrinimo mechanizmas; tai padeda modeliuoti ES teisėkūros veiklos formą ir turinį;

10. mano, kad išankstinio įspėjimo mechanizmas turėtų būti laikomas viena iš priemonių veiksmingam ES ir nacionalinių institucijų bendradarbiavimui užtikrinti ir kaip tokia priemonė naudojamas;

11. palankiai vertina tai, kad praktikoje šis mechanizmas taip pat naudojamas kaip įvairių institucijų dialogo konsultuojantis ir bendradarbiaujant įvairių lygmenų ES sistemoje priemonė;

12. mano, kad į nacionalinių parlamentų pateikiamas pagrįstas nuomones institucijos turi atsižvelgti ir dėl to, kad suprastų, ką Sąjunga turi padaryti, kad geriau įgyvendintų numatytų teisėkūros procedūra priimamų aktų tikslus; prašo Komisijos skubiai ir išsamiai atsakyti į nacionalinių parlamentų pateikiamas pagrįstas nuomones ir raštus;

II. Tarpparlamentiniai ryšiai ir Europos integracijos procesas

13. dar kartą pakartoja, kad tarpparlamentinis bendradarbiavimas Europos Sąjungoje nepakeičia įprastinės parlamentinės kontrolės, kurią Europos Parlamentas vykdo pagal Sutartimis suteiktus įgaliojimus, ir su ES veikla susijusios vyriausybių kontrolės, kurią vykdo nacionaliniai parlamentai; mano, kad tokio bendradarbiavimo tikslas:

a) paskatinti nacionalinius parlamentus ir Europos Parlamentą keistis informacija ir gerąja patirtimi, siekiant, kad visi šie parlamentai galėtų veiksmingiau vykdyti kontrolę ir kad jų indėlis būtų visapusiškesnis, kartu neperžengiant kompetencijos ribų;

b) užtikrinti, kad parlamentai visapusiškai naudotųsi savo įgaliojimais su ES susijusiose srityse;

c) skatinti sukurti tikrą ES parlamentinę ir politinę kultūrą;

14. mano, kad tarpparlamentiniai susitikimai turėtų būti forumai, kuriuose, papildydamos viena kitą ir teikdamos abipusės naudos, susiliečia ES politika ir nacionalinė politika; mano, kad svarbiausias tokių susitikimų vaidmuo – padėti nacionaliniams parlamentams savo diskusijose atsižvelgti į ES perspektyvą, o Europos Parlamentui – diskutuojant ES lygmeniu atsižvelgti į nacionalines perspektyvas;

15. atkreipia dėmesį į tai, kad nauja ES tarpparlamentinė sistema vis dar kuriama ir kad tai darant reikia vadovautis bendru sutarimu grindžiamu požiūriu, laikantis Lisabonos sutarties Protokolo Nr. 1 II antraštinės dalies 9 straipsnio, pagal kurį Europos Parlamentui ir nacionaliniams parlamentams pavedama bendra užduotis bendru sutarimu priimti sprendimus dėl tarpparlamentinio bendradarbiavimo Sąjungoje organizavimo ir skatinimo, tačiau dar per anksti bandyti sukurti bendrą tarpparlamentinio bendradarbiavimo sistemą;

16. teigiamai vertina veiksmus, kurių įsigaliojus Lisabonos sutarčiai imtasi laikantis ryšių su nacionaliniais parlamentais iniciatyvinio komiteto rekomendacijų, siekiant sustiprinti nacionalinių parlamentų ir Europos Parlamento bendradarbiavimą, visų pirma susijusius su tarpparlamentinių komitetų susitikimų planavimu ir jų skaičiaus didinimu (nuo 2010 m. surengta 50 susitikimų), nacionalinių parlamentų ir atitinkamų politinių organų nariams perduodamais nacionalinių parlamentų pasiūlymais (pagrįstomis nuomonėmis ir kitokiu indėliu), vaizdo konferencijų rengimu, dvišalių vizitų skatinimu, techniniais ES tarpparlamentinių informacijos mainų tinklo patobulinimais (angl. IPEX), didesniu Europos parlamentinių tyrimų ir dokumentų centro (angl. ECPRD) įgyvendinamų bendrų projektų skaičiumi, administracinės valdžios pareigūnų vizitais ir keitimusi informacija bei geriausia patirtimi; mano, kad šiais veiksmais padedama užtikrinti, kad tarpparlamentiniai ryšiai būtų veiksmingesni ir kryptingesni, ir kartu prisidedama prie parlamentinės demokratizacijos;

17. pabrėžia, kad tarpparlamentiniai susitikimai turi būti rengiami glaudžiai bendradarbiaujant su nacionaliniais parlamentais, siekiant padidinti jų veiksmingumą ir kokybę; todėl rekomenduoja kuo anksčiau įtraukti juos į rengiamą tarpparlamentinių susitikimų darbotvarkę;

18. mano, kad rengiant tarpparlamentinius susitikimus reikėtų remtis praktiniais susitarimais atsižvelgiant į kiekvienos rūšies susitikimų ypatumus;

19. palankiai vertina tarpparlamentinių komitetų susitikimų veiksmingumą ir ragina stiprinti pranešėjų bendradarbiavimą konkrečiais teisėkūros klausimais;

20. teigiamai vertina veiksmingus politinių frakcijų ir Europos politinių partijų susitikimus, kurie rengiami vykdant ES tarpparlamentinį bendradarbiavimą; ragina dar labiau įtvirtinti šiuos susitikimus kaip veiksmingą savitos Europos politinės sąmonės plėtojimo priemonę;

21. palankiai vertina IPEX, visų pirma kaip keitimosi informacija apie parlamentinės kontrolės procedūras platformos vaidmenį, nepaisant to, kad gali iškilti kalbos problemų; siekiant parlamentų dialogą padaryti kuo veiksmingesnį, ragina nacionalinius parlamentus ypatingą dėmesį skirti daugiakalbystės principui;

22. pabrėžia, kad tarpparlamentinis bendradarbiavimas turi būti atviras bei įtraukus, ir reiškia susirūpinimą tuo, kad rengiami ribotos sudėties tarpparlamentiniai susitikimai, į kuriuos nekviečiami kai kurių parlamentų atstovai ir kurie rengiami tinkamai nepasikonsultavus ir kuriuose siekiama priimti bendru sutarimu nepagrįstas pozicijas ES reikalų srityje;

23. pažymi, kad politinis dialogas, pradėtas vykdyti 2006 m. remiantis J. M. Barroso iniciatyva, ir išankstinio įspėjimo mechanizmas yra dvi to paties medalio pusės; pažymi, kad nacionalinių parlamentų ryšiai su Europos Komisija plačiai išplėtoti ir kad per Europos ekonominės politikos koordinavimo semestrą užmegztas sustiprintas politinis dialogas;

III. Raida ir pasiūlymai

24. siūlo sudaryti nacionalinių parlamentų ir Europos Parlamento susitarimą, kuris būtų veiksmingo bendradarbiavimo pagal Lisabonos sutarties Protokolo Nr. 1 9 straipsnį ir EP darbo tvarkos taisyklių 130 straipsnį pagrindas;

25. ragina, kad Sąjungoje vykdant tarpparlamentinį bendradarbiavimą, reguliariai vyktų pagal temas suskirstyti ir veiksmingi frakcijų ir Europos politinių partijų susitikimai;

26. pabrėžia, jog nuolatinis tarpparlamentinio bendradarbiavimo tikslas turi būti suburti tinkamus žmones tinkamu laiku tinkamai temai konstruktyviai svarstyti, siekiant, kad sprendimai atitinkamose kompetencijos srityse būtų priimami atsižvelgiant į tikro dialogo ir diskusijų teikiamą papildomą naudą;

27. mano, kad COSAC turėtų likti forumu, kuriame reguliariai keičiamasi nuomonėmis, informacija ir geriausia patirtimi praktinių parlamentinės kontrolės aspektų srityje;

28. primena, kad ES parlamentų pirmininkų susitarime, pasiektame 2013 m. balandžio mėn. Nikosijoje įvykusioje jų konferencijoje, numatyta, kad konferencijai dėl ekonomikos valdymo, grindžiamai Sutarties dėl stabilumo, koordinavimo ir valdymo 13 straipsniu, numatyta keletas nuostatų ir tai, kad šių nuostatų peržiūra bus atlikta 2015 m. Romoje vyksiančioje ES parlamentų pirmininkų konferencijoje; todėl laikosi nuomonės, kad iki tos peržiūros būtų per anksti vykdyti bet kokių praktinių nuostatų, susijusių su konferencija dėl ekonomikos valdymo, tvirtinimo procedūrą, taigi to reikėtų vengti;

o

o o

29. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai ir valstybių narių vyriausybėms bei parlamentams.